

*Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător Mihail Bușuleac*

CURTEA DE APEL SUD

D E C I Z I E în numele Legii

11 decembrie 2025
Cahul

municipiu

Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul

Având în componență sa:

**Președintele completului
Judecătorii**

**Grigori Colev
Andrei Scripcenco, Evgheni Bancov**

a judecat în absența părților, în ordine de recurs, cererea de recurs depusă de avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 15 iulie 2025, pronunțată la cererea avocaților Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip privind aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în privința condamnatului Chisacov Alexandru,-

Analizând argumentele de fapt și de drept invocate în cererea de recurs și materialele administrative la dosar, Completul de judecată,-

C O N S T A T Ă :

În fapt:

La 08 decembrie 2021 avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip au înaintat în instanță de judecată cerere privind aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în privința condamnatului Chisacov Alexandru.

În motivarea cererii au precizat că, prin sentința *****, Chisacov Alexandru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de ***** din Cod penal (din redacția a.n. 1961) - la ***** , în baza art.88 pct.1), 4), 7) din Cod penal (din redacția a.n. 1961) - la ***** , în baza art.225/5 alin. (1) din Cod penal (din redacția a.n. 1961) la ***** și în baza ***** din Cod penal (din redacția a.n. 1961) - la ***** . Potrivit art.39 alin.(1) din Cod penal (din redacția a.n. 1961), cu stabilirea pedepsei definitive la ***** , cu executarea pedepsei în colonie de corectare prin muncă cu regim înăsprit, începând cu 06.12.2002, cu includerea duratei arrestului preventiv de la 29.07.2001 până la 06.12.2002.

Prin decizia *****, a fost casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Chisacov Alexandru a fost condamnat în baza ***** Cod penal (1961) la ***** , în baza art.88 pct.1), 4), 7) Cod penal (1961) la detențiune pe viață, în baza art.225/5 alin.(1) Cod penal (1961) la ***** și în baza ***** Cod penal (1961) la ***** . Conform art.39 Cod penal (1961), prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - detențiune pe viață.

Prin decizie Curții Supreme de Justiție din 10.07.2003, recursurile avocatului și condamnatului au fost respinse ca inadmisibile.

Prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20.12.2004, recursul declarat de condamnat și avocatul acestuia a fost respins ca inadmisibil.

Prin hotărârea *****, recursurile declarate de condamnat și avocatul acestuia au fost admise, casate parțial hotărârile adoptate, rejudicată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunile lui Chisacov Alexandru au fost reîncadrate de la *****Cod penal (1961) la *****Cod penal și de la art.225/5 Cod penal (1961) la ***** Cod penal, stabilindu-i în baza *****Cod penal pedeapsa de ***** și în baza ***** Cod penal *****. Condamnarea lui Chisacov Alexandru în baza *****Cod penal (1961) la ***** și în baza art.88 pct.1), 4), 7) Cod penal (1961) la *****a fost menținută.

Potrivit art.39 alin.(1) Cod penal (1961), pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepselor mai ușoare de pedeapsa mai gravă, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - detențune pe viață.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10.02.2011, recursul în anulare declarat de condamnatul Chisacov Alexandru a fost declarat inadmisibil, deoarece nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24.10.2013, s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Chisacov Alexandru, ca fiind declarat repetat. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 19 noiembrie 2015, s-a respins cererea de revizuire a procesului penal depusă de condamnatul Chisacov Alexandru ca fiind inadmisibilă. Prin decizie Curții de Apel Cahul din 05 aprilie 2016, apelul depus împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 19 noiembrie 2015 a fost respins ca nefondat.

Indică că, la data comiterii infracțiunilor condamnatul Chisacov Alexandru avea împlinită vîrstă de 18 ani, însă nu avea împlinită vîrstă de 21 ani, prin urmare în privința acestuia urmează a fi aplicată Legea care are efect retroactiv și anume prevederile art.84 alin.(1) din Codul penal.

Solicită reducerea pedepsei detențione pe viață stabilită în privința lui Chisacov Alexandru prin decizia Curții de Apel din 26 martie 2003 în baza art.84 alin.(1) din Codul penal până la maximul pedepsei definitive pentru concurs de infracțiuni de 12 ani și 6 luni închisoare, cu includerea perioadei de reținere și arestare preventivă din 29.07.2001 până la 06.12.2002, eliberându-l din sala de ședință având în vedere că pedeapsa a fost executată pe deplin.

Încheierea instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 15 iulie 2025, s-a respins ca neîntemeiată cererea avocaților Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip privind aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în privința condamnatului Chisacov Alexandru.

Solicitarea recurrentului:

Legalitatea încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 15 iulie 2025 a fost contestată cu recurs la 18 iulie 2025 de avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, în care solicită admiterea cererii de recurs, casarea încheierii, cu rejudicarea cauzei respective de instanță de fond Judecătoria Cahul, sediul Central, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs a fost indicat că, consideră soluția instanței de fond neîntemeiată, nemotivată și contradictorie în coraport cu prevederile art.art.4, 8, 16 alin.(1), 20, 24 din Constituția RM, art.art.2, 7, 10 din Codul de procedură penală, art.4, art.7 alin.(1), art.84

alin.(1) din Codul penal, art.3 (interzicerea torturii), art.6 (dreptul la un proces echitabil), art.6.1 (acces liber la justiție), art.6 par.3 (egalitatea armelor în procesul penal), art.13 (dreptul la un recurs efectiv), art.6 pct.3 (dreptul la apărare) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Precizează că, Chisacov Alexandru are calitatea de condamnat și execută pedeapsă cu închisoare, corespondator consideră că poate beneficia de aplicarea prevederilor legale menționate la etapa executării sentinței. Precizează că, la momentul comiterii faptelor ilicite (30 iunie 2001) Chisacov Alexandru avea vîrstă de 19 ani. Iar din materialele cauzei penale rezultă că, Chisacov Alexandru anterior nu a fost condamnat să mai fi fost condamnat pentru comiterea cărora fapte penale.

Indică că, potrivit art.84 alin.(1) al Codului penal, în redacția valabilă ca urmare a modificărilor operate prin Legea RM nr.163 din 20.07.2017 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen nu mai mare de 25 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vîrstă de 18 ani, dar nu au atins vîrstă de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate - pe un termen nu mai mare de 12 ani și 6 luni. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră. De asemenea, potrivit pct.45 din Hotărârea pentru controlul constituționalității (Sesizarea nr.27a/2014) din 27.05.2014, Curtea Constituțională a menționat că în materie penală, preeminența dreptului generează aplicabilitatea principiului retroactivității legii penale mai favorabile. În context, Curtea a mai enunțat expres că în materie penală se aplică legea în vigoare la momentul comiterii faptei, și nu legea intrată în vigoare după consumarea infracțiunii, cu excepția legii mai favorabile, care are efect retroactiv.

Susține că, în sensul art.22 din Constituție, în coroborare cu art.10 din Codul penal, neretroaktivitatea legii penale vizează orice circumstanță care duce la înrăutățirea situației persoanei, fără a se limita doar la mărimea și categoria pedepsei aplicate. Suplimentar din cuprinsul Hotărârii Curții Constituționale rezultă că aplicarea legii penale mai favorabile este un adevărat principiu, ceea ce înseamnă că, în ipoteza unei situații tranzitorii, legea penală mai favorabilă se aplică în toate cazurile. Consideră că, în acord cu opinia Curții Constituționale, trebuie apreciată excepția retroactivității legii penale mai favorabile ca fiind obligatorie, ceea ce înseamnă că organele judiciare trebuie să aplique legea nouă mai favorabilă, în temeiul art.15 din Constituție, chiar dacă lipsesc normele de aplicare, pentru a fi incidente dispozițiile art.10 din Codul penal. Totodată, prevederile art.10 Codul penal se extind inclusiv asupra persoanelor care au săvârșit faptele infracționale până la intrarea în vigoare a legii și care inclusiv execută pedeapsa, prin urmare, condițiile imperative consacrate de legea penală sunt aplicabile direct cauzei penale a condamnatului Chisacov Alexandru, care la data de 30 iunie 2001 (data comiterii infracțiunii), avea vîrstă de 19 ani, nefiind anterior condamnat.

Indică că, instanța de recurs urmează să rețină că, în special, în ipoteza în care se pune problema respectării unei reglementări care are ca obiect protecția drepturilor garantate de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, acestea impun organizarea unui sistem judiciar de anchetă eficace la finalizarea căreia să nu existe nici o aparență de apreciere arbitrară a circumstanțelor care s-au aflat la originea faptei. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în practica sa a hotărât că a fost încălcăt art.3 din Convenție în

ceea ce privește pedeapsa detenției pe viață aplicată reclamantului, fără posibilitatea acordării liberării condiționate, constatând că în lipsa unui mecanism de reexaminare, pedeapsa detenției pe viață aplicată reclamantului constituia o pedeapsă ireductibilă care constituia un tratament inuman (Ocalan împotriva Turciei (nr.2), 2014, pct.199-207). Iar în sensul art.3 din CEDO, detențunea pe viață, pentru a fi compatibilă cu art.3 din CEDO, o astfel de pedeapsă trebuie să fie ireductibilă de jure și de facto, ceea ce înseamnă că trebuie să existe atât o perspectivă de punere în libertate a deținutului, cât și o posibilitate de reexaminare. Echilibrul dintre acestea nu este în mod automat static și se poate schimba pe parcursul executării pedepsei, astfel încât principalul motiv pentru detenție de la început poate să nu mai fie astfel după o lungă perioadă de executare a pedepsei. Se subliniază importanța motivului reabilitării, adică reintegrarea în societate a persoanei condamnate, dat fiind că politica penală europeană din prezent pune accent pe acest aspect, după cum se reflectă în practica statelor contractante, în standardele relevante adoptate de Consiliul Europei și în materialele internaționale relevante (Murray împotriva Țărilor de Jos (MC), 2016, pct.102; și Hutchinson împotriva Regatului Unit (MC), 2017, pct.42.)

Invocă că, criteriile și condițiile stabilite în legislația internă care se referă la reexaminare trebuie să aibă un grad suficient de claritate și de certitudine și, de asemenea, să reflecte jurisprudența relevantă a Curții Europene. Aceasta înseamnă că deținuții care primesc condamnarea la detenție pe viață fără posibilitatea liberării condiționate au dreptul să cunoască de la început ce trebuie să facă pentru a fi eligibili pentru eliberare și în ce condiții. În aceasta se include și momentul în care va avea loc ori se poate solicita o revizuire a pedepsei (Vinter și alții, 2013, pct.122). În acest sens, Curtea a reținut un sprijin evident în materialele comparative și internaționale relevante în favoarea revizuirii care să aibă loc nu mai târziu de 25 de ani de la aplicarea pedepsei, cu revizuiri periodice ulterioare (ibid., pct.68, 118, 119 și 120). Continuarea detenției unui deținut cauzată de imposibilitatea practică a transferului, în circumstanțe în care detenția să nu mai era considerată necesară de către autoritățile naționale, a echivalat cu o pedeapsă pe viață ireductibilă de facto din cauza lipsei unei perspective realiste de eliberare (Horion împotriva Belgiei, 2023, pct.75). Obligațiile pozitive de fond care revin statelor în temeiul art.3 din Convenție cuprind, în primul rând, obligația de a institui un cadru legislativ și de reglementare al protecției; în al doilea rând, în anumite împrejurări bine definite, obligația de a lăsa măsuri operaționale de a proteja persoane specifice împotriva riscului de tratamente contrare acestei dispoziții [X și alții împotriva Bulgariei (MC), 2021, pct.178].

Susține că, în jurisprudența sa, Curtea a statuat expres că o pedeapsă cu detențunea pe viață poate să rămână compatibilă cu art.3 din Convenție doar în măsura în care oferă o posibilitate efectivă de revizuire a detenției și o perspectivă de eliberare, ambele condiții fiind necesar să fie prezente încă de la pronunțarea pedepsei. Astfel, un deținut pe viață are dreptul să știe, de la începutul pronunțării pedepsei sale, ce condiții trebuie să îndeplinească pentru a putea fi lăsat în considerare pentru eliberare, precum și când și în ce circumstanțe poate fi solicitată revizuirea pedepsei (a se vedea §§ 104-118 și 122 din Hotărârea Vinter și alții împotriva Regatului Unit al Marii Britanii). Unul dintre principiile fundamentale, statuate la art.7 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, este principiul nulla poena sine lege, care semnifică, printre altele, că nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional.

De asemenea, consideră că, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă, decât cea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. Deci dacă legea penală nouă permite ameliorarea situației categoriei de condamnați vizăți, este inacceptabil de a nu permite acestora să facă uz de

norma ce le micșorează pedeapsa, or, retroactivitatea normelor de drept substanțial nu se pune în discuție.

Totodată, art.10 Cod penal prevede că legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea, are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale. În special, articolul 10¹ Cod penal în mod expres prevede că dacă, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare la detenție pe viață și până la executarea ei, a intervenit o lege care prevede pentru aceeași faptă numai pedeapsa închisorii, pedeapsa detenției pe viață se înlocuiește cu maximul pedepsei închisorii, prevăzută de legea nouă pentru acea infracțiune.

Indică că, în conformitate cu standardele de drept comparat și internațional existente, revizuirea nu trebuie să se asigure mai târziu de douăzeci și cinci de ani de la pronunțarea pedepsei la detenție pe viață, trebuie să aibă loc revizuiri periodice după, iar autoritățile naționale trebuie să examineze dacă, în timpul executării pedepsei, există schimbări în viața deținutului și progrese în direcția reabilitării sale de o asemenea importanță, încât deținerea ulterioară nu mai este justificată din motive punitive legitime. Această evaluare trebuie să se bazeze pe reguli care au un grad suficient de claritate și certitudine și pe criterii obiective, prestabilite, alături de garanții procedurale suficiente.

Alegațiile instanței de judecată „... La caz, instanța de judecată menționează că personalitatea infractorului, caracterul și gravitatea faptelor săvârșite de către acesta au fost evaluate de către instanțele de judecată la etapa individualizării și aplicării pedepsei definitive și prin urmare o reevaluare a circumstanțelor date ar echivala cu desconsiderare sau reinterpretare unor fapte care au fost odată cercetate având astfel autoritatea lucrului judecat” le consideră contrare prevederilor art.3 din CEDO, care stipulează că, criteriile și condițiile stabilite în legislația internă ce se referă la reexaminare trebuie să aibă un grad suficient de claritate și de certitudine și, de asemenea, să reflecte jurisprudența relevantă a Curții Europene.

Expunerea în încheierea din 15 iulie 2025, precum că anterior, la cererea apărătorilor și a condamnatului Chisacov Alexandru, instanțele de judecată prin încheierile nr.21-2/2019 din 21.02.2019 și nr.21-8/2021 din 30.12.2021, au dispus respingerea unor cereri analogice, iar acestea fiind cu puterea lucrului judecat, invocându-se totodată principiul securității raporturilor juridice, aceste alegății în sine contravin prevederilor art.3 CEDO, care prevede inter alia, că pedeapsa detenție pe viață, trebuie să fie reductibilă de jure și de facto, ceea ce înseamnă că trebuie să existe atât o perspectivă de punere în libertate a deținutului, cât și o posibilitate de reexaminare, precum contravin și prevederilor art.6 (dreptul la un proces echitabil), art.6.1 (acces liber la justiție), art.6 par.3 (egalitatea armelor în procesul penal), art.13 (dreptul la un recurs efectiv), art.6 pct.3 (dreptul la apărare).

La fel, susține că, de către instanța de fond nu a fost luat în considerație faptul că Chisacov Alexandru în locurile de detenție, a fost evaluat de către Comisiile speciale a Penitenciarului nr.17-Rezina; nr. 5-Cahul, prin care au stabilit că Chisacov Alexandru se caracterizează pozitiv, prezintă risc de recidivă redus, nu are abateri disciplinare, materiale confirmative care au fost prezentate instanței de judecată, însă care nu au fost examinate și pe care judecătorul de caz nu s-a expus în încheierea din 15 iulie 2025. Prin prisma acestor expuneri ale instanței de judecată, condamnatului Chisacov Alexandru, din momentul aplicării pedepsei penale detenție pe viață, i-a fost anulat dreptul de a avea o perspectivă de punere în libertate în sensul art.3 CEDO. Mai mult ca atât, expunerea de către instanța de judecată a faptului că:

„Totodată, instanța nu poate accepta solicitarea condamnatului Chisacov Alexandru privind aplicarea în privința sa a deciziei Curții Supreme de Justiție din 17.12.2020, prin care s-a judecat recursul în interesul legii, declarat de Procurorul General al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, privind soluționarea neunitară, de către colegiile penale ale curților de apel, a aplicării retroactivității legii penale mai blânde, în cazul condamnaților care au săvârșit infracțiunea, la vîrstă cuprinsă între 18 și 21 de ani — art.70 alin.(3¹), art.84 alin.(1) și art.85 alin.(1) Cod penal, în raport cu prevederile art.10 și 10¹ Cod penal, deoarece Plenul nu a oferit nici o interpretare ce ține de aplicarea art.84 Cod penal în cazul pedepsei detenționea pe viață, este una nemotivată și contrară deciziei Curții Supreme de Justiție din 17.12.2020 dosarul nr.4-1ril-3/2020, care a examinat recursul în interesul legii, anume privind soluționarea neunitară de către colegiile penale ale Curților de Apel, a aplicării retroactivității legii penale mai blânde, în cazul condamnaților care au săvârșit infracțiunea, la vîrstă cuprinsă între 18 și 21 de ani - art.70 alin.(3¹), art.84 alin.(1) și art.85 alin.(1) Cod penal, în raport cu prevederile art.10 și 10¹ Cod penal.

În coroborare cu cele expuse supra, se constată faptul că, instanța de judecată a admis incidente procesuale, deoarece a apreciat greșit circumstanțele cauzei și a interpretat eronat normele aplicabile cazului în speță. În acest sens, instanța de recurs urmează să ia în considerare faptul că, circumstanțele descrise în prezenta cerere de recurs, echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei, ceea ce implică casarea încheierii integral, cu remiterea cauzei la rejudecare de către instanța de fond, în alt complet de judecată, pentru înlăturarea omisiunilor admise. Concomitent, în cadrul rejudecării cauzei instanța de fond urmează să țină cont de esența cererii, poziția părților în ședința de judecată în coroborare cu prevederile art.84 alin.(1), art.10-10¹ din Codul penal cu art.3, 6 CEDO.

Consideră că, argumentele invocate în cerere din 08.12.2021 sunt importante pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abținerea instanței ierarhic inferioare de furnizarea unui răspuns explicit la un sir de argumente invocate, constituie o încălcare a art.6 alin.(1) CEDO, deoarece participanților nu le-a fost acordată posibilitatea de a ști dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse, și în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

Termenul de depunere a recursului:

Conform art.472 Cod de procedură penală, *încheierea instanței privind soluționarea chestiunilor referitor la executarea hotărârilor judecătoarești poate fi atacată de către persoanele intereseate, în termen de 15 zile, cu recurs care se judecă conform prevederilor titl.II cap.IV secț. a 2-a §2 din Partea specială.*

Lucrările dosarului atestă că, instanța de judecată a pronunțat încheierea în ședința din 15 iulie 2025, cererea de recurs a fost depusă de avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, la data de 18 iulie 2025.

Astfel, se atestă respectarea termenului pentru exercitarea căii de atac recurs de către avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru.

Procedura în fața instanței de recurs:

Conform art.447 alin.(1) Cod de procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*

Prin înștiințare, părțile au fost informate despre data examinării recursului, pentru 11 decembrie 2025. În contextul normei citate, instanța de recurs a examinat recursul în absența părților, în baza materialelor din dosar.

La 19 septembrie 2025, procurorul în Procuratura Anticorupție, delegat în procuratura de circumscriptie Sud, Radu Palencu, a depus referință la cererea de recurs depusă de avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, prin care a solicitat în temeiul art.449 alin.(1) pct.1) lit a) Cod de procedură penală, respingerea recursului cu menținerea încheierii instanței de fond din 15 iulie 2025.

Aprecierea instanței de recurs:

Studiind materialele dosarului, analizând încheierea contestată în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Completul de judecată conchide respingerea recursului înaintat de avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, cu menținerea încheierii primei instanțe.

Potrivit art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat*.

Potrivit art.469 alin.(1) pct.14) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărâri, și anume: liberarea de pedeapsă sau ușurarea pedepsei în temeiul adoptării unei legi care are efect retroactiv ori ameliorarea, în alt mod, a situației (art.10 și 10^l din Codul penal), precum și excluderii din hotărârea de condamnare a unor capete de acuzare dacă persoana condamnată a fost extrădată*.

După cum rezultă din materialele cauzei, prin sentința *****, Chisacov Alexandru a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de ***** din Cod penal (din redacția a.n. 1961) - la *****, în baza art.88 pct.1), 4), 7) din Cod penal (din redacția a.n. 1961) - la *****, în baza art.225/5 alin. (1) din Cod penal (din redacția a.n. 1961) la ***** și în baza ***** din Cod penal (din redacția a.n. 1961) - la *****. Potrivit art.39 alin.(1) din Cod penal (din redacția a.n. 1961), cu stabilirea pedepsei definitive la *****, cu executarea pedepsei în colonie de corectare prin muncă cu regim înăsprit, începând cu 06.12.2002, cu includerea duratei arrestului preventiv de la 29.07.2001 până la 06.12.2002.

Prin decizia *****, a fost casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Chisacov Alexandru a fost condamnat în baza ***** Cod penal (1961) la *****, în baza art.88 pct.1), 4), 7) Cod penal (1961) la detențiune pe viață, în baza art.225/5 alin.(1) Cod penal (1961) la ***** și în baza ***** Cod penal (1961) la *****. Conform art.39 Cod penal (1961), prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai gravă, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - detențiune pe viață.

Prin decizie Curții Supreme de Justiție din 10.07.2003, recursurile avocatului și condamnatului au fost respinse ca inadmisibile.

Prin hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție din 20.12.2004, recursul declarat de condamnat și avocatul acestuia a fost respins ca inadmisibil.

Prin hotărârea *****, recursurile declarate de condamnat și avocatul acestuia au fost admise, casate parțial hotărârile adoptate, rejudicată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunile lui Chisacov Alexandru au fost reîncadrare de la ***** Cod penal (1961) la ***** Cod penal și de la art.225/5 Cod penal (1961) la ***** Cod penal, stabilindu-i în baza ***** Cod penal pedeapsa de ***** și în baza ***** Cod penal *****. Condamnarea lui Chisacov Alexandru în baza ***** Cod penal (1961) la ***** și în baza art.88 pct.1), 4), 7) Cod

penal (1961) la *****a fost menținută. Potrivit art.39 alin.(1) Cod penal (1961), pentru concurs de infracțiuni, prin absorbirea pedepselor mai ușoare de pedeapsa mai gravă, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă - detențione pe viață.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10.02.2011, recursul în anulare declarat de condamnatul Chisacov Alexandru a fost declarat inadmisibil, deoarece nu îndeplinește cerințele legale de conținut.

Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 24.10.2013, s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Chisacov Alexandru, ca fiind declarat repetat. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 19 noiembrie 2015, s-a respins cererea de revizuire a procesului penal depusă de condamnatul Chisacov Alexandru ca fiind inadmisibilă. Prin decizie Curții de Apel Cahul din 05 aprilie 2016, apelul depus împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 19 noiembrie 2015 a fost respins ca nefondat.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2016, recursul ordinar depus împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 05 aprilie 2016 a fost declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 08 decembrie 2016, s-a decis inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de condamnatul Chisacov Alexandru împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 19.11.2015, deciziei Curții de Apel Cahul din 05.04.2016 și deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13.07.2016, ca fiind vădit neîntemeiat.

La 28 decembrie 2017 avocatul Beruciașvili Andrei, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, a depus în instanța de judecată o cerere privind aplicarea în privința condamnatului Chisacov Alexandru a prevederilor art.70 alin.(3¹), art.84 alin.(1) și art.85 alin.(1) Cod penal în raport cu prevederile art.10 și 10¹ Cod penal, care prin încheierea nr. 21-2/2019 emisă la 21.02.2019, a fost respinsă ca neîntemeiată. Ulterior, prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.21r-354/2020 din 15.06.2020, a fost respins recursul declarat de avocatul Beruciașvili Andrei, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru și menținută fără modificări încheierea emisă la 21.02.2019.

La 21 aprilie 2021 avocatul Cortac Nicolae îmânteașă aceleași cerințe care au fost deja invocate anterior de către avocatul Beruciașvili Andrei și asupra cărora judecătorul Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, prin încheierea din 21.02.2019 s-a expus, respectiv prin Încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, cererea a fost respinsă ca fiind inadmisibilă, fiind menținută și de către instanța de recurs prin decizia Curții de Apel Chișinău nr. 21r-143/22 din 22 septembrie 2022.

La 08 decembrie 2021 avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip au înaintat în instanța de judecată cerere privind aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în privința condamnatului Chisacov Alexandru.

Prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 15 iulie 2025, s-a respins ca neîntemeiată cererea avocaților Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip privind aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în privința condamnatului Chisacov Alexandru.

Verificând legalitatea încheierii contestate, Completul de judecată consideră că judecătorul instanței de fond întemeiat a ajuns la concluzia de a respinge ca neîntemeiată cererea avocaților Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip privind aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în privința condamnatului Chisacov Alexandru, din următoarele considerente.

Conform art.10 alin.(1) Cod penal, *legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.*

Potrivit art.10¹ alin.(1) Cod penal, dacă, după rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare și pînă la executarea completă a pedepsei privative de libertate, a muncii neremunerate în folosul comunității sau a amenzii, a intervenit o lege care prevede unul din aceste tipuri de pedeapsă, dar cu un maxim mai mic, sancțiunea aplicată se reduce la acest maxim dacă depășește maximul prevăzut de legea nouă pentru infracțiunea săvârșită.

Art.84 alin.(1) Cod penal (la data depunerii cererii) prevede că, *dacă o persoană este declarată vinovată de săvîrsirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțind pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate, dar pe un termen nu mai mare de 25 de ani de închisoare, iar în privința persoanelor care nu au atins vîrstă de 18 ani și a persoanelor care au atins vîrstă de 18 ani, dar nu au atins vîrstă de 21 de ani, care nu au mai fost condamnate - pe un termen nu mai mare de 12 ani și 6 luni. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvîrsirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.*

Iar potrivit art.84 alin.(5) Cod penal, *în cazul unui concurs de infracțiuni, cînd s-a stabilit o pedeapsă cu detențione pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori alte categorii de pedepse, se aplică ca pedeapsă definitivă detenționea pe viață.*

Notabil este că, reglementările art.84 alin.(1) Cod penal, modificate prin Legea nr.163 din 20 iulie 2017, se extind inclusiv asupra persoanelor condamnate, cu excepția cazurilor pedepselor individualizate conform criteriilor generale.

Completul de judecată este solidar cu poziția instanței de fond, precum că prin prisma art.62 Cod penal, pedeapsa închisorii și pedeapsa detenționii pe viață sunt categorii diferite de pedeapsă, respectiv norma prevăzută la art.84 alin.(1) prin prisma art.10 și art.10¹ din Codul penal, nu se poate extinde și în privința persoanelor condamnate la detențione pe viață, or la caz alin.(5) al acelaiași articol stipulează că, *în cazul unui concurs de infracțiuni, cînd s-a stabilit o pedeapsă cu detențione pe viață și una sau mai multe pedepse cu închisoare ori alte categorii de pedepse, se aplică ca pedeapsă definitivă detenționea pe viață.*

De asemenea, Completul de judecată reține justă poziția instanței de fond referitor la solicitarea avocaților Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip privind aplicarea în privința condamnatului Chisacov Alexandru a deciziei Curții Supreme de Justiție din 17 decembrie 2020, prin care s-a judecat recursul în interesul legii, declarat de Procurorul General al Republicii Moldova, Alexandr Stoianoglo, privind soluționarea neunitară, de către colegiile penale ale curților de apel, a aplicării retroactivității legii penale mai blânde, în cazul condamnaților care au săvârșit infracțiunea, la vîrstă cuprinsă între 18 și 21 de ani – art.70 alin.(3¹), art.84 alin.(1) și art.85 alin.(1) Cod penal, în raport cu prevederile art.10 și 10¹ Cod penal, or, decizia Curții Supreme de Justiție nu se referă la aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în cazul pedepsei cu detenționea pe viață.

La înaintarea recursului, nu s-a făcut referire la nici unul din temeiurile pentru recursul prevăzut de art.444 alin.(1) Cod de procedură penală. Analizând încheierea judecătorească, din

oficiu, instanța de recurs nu a constatat erori de drept comise de către judecătorul de instrucție la examinarea cauzei în prima instanță pentru a interveni în soluția adoptată.

Totodată, Completul de judecată menționează că, principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea în acest sens hotărârea Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999).

În acest context, instanța iudecătorească reține că, puterea de lucru judecat a unei hotărâri Judecătoarești semnifică faptul că o cerere nu poate fi judecată în mod definitiv decât o singură dată (bis de eadern re ne sit actio), iar hotărârea este prezumată a exprima adevărul și nu trebuie să fie contrazisă de o altă hotărâre (res judicata pro veritate habetur) și conform jurisprudenței constante a CEDO, incertitudinea jurisprudențială este de natură a reduce încrederea justițialibilor în justiție și contravine principiului securității raporturilor juridice ca element esențial al preeminenței dreptului. Completul conchide că, în prezența unei hotărâri judecătorești definitive pe marginea acelorași cerințe formulate de condamnat, care are putere de lucru judecat, instanța nu se poate expune în mod repetat asupra unor fapte care au fost deja stabilite printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.

Generalizând cele descrise în prezenta decizie, Completul de judecată respinge ca neîntemeiate argumentele avocaților Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, invocate în cererea de recurs depusă împotriva încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 15 iulie 2025.

Pornind de la constatăriile notate, Completul de judecată conchide de a respinge recursul depus de avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru, cu menținerea încheierii primei instanțe.

Călăuzindu-se de prevederile art.447-449 alin.(1) pct.1) lit.a) Cod de procedură penală, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se respinge recursul depus de avocații Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip, în interesele condamnatului Chisacov Alexandru.

Se menține încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 15 iulie 2025, pronunțată la cererea avocaților Moroșan Vasile și Mărgineanu Filip privind aplicarea prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal în acord cu art.10 și 10¹ din Codul penal în privința condamnatului Chisacov Alexandru.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului

Grigori Colev

Judecătorii

Andrei

Scripcenco

Evgheni Bancov